

Jos van den Hende *beleidsadviseur, architect en adviseur architectuur en stedenbouw bij Bureau Spoorbouwmeester*

Sociale veiligheid, toegankelijkheid en regelgeving laten zich niet eenvoudig vertalen in een helder ontwerp, zo blijkt uit een gesprek met Jos van den Hende. 'We moeten waken voor een kakofonie aan markeringen.'

'Ons streven is dat reizigers op de stations veilig en prettig kunnen navigeren'

Voor de spoorsector staan veiligheid, comfort en reisplezier van de reiziger hoog in het vaandel. In een markt waar steeds meer partijen actief zijn, willen ProRail en NS alle reizigers vertrouwen, helderheid en herkenbaarheid bieden. Omdat het openbaar vervoer voor iedereen is, wordt er bij het ontwerp van stations van uitgegaan dat iedereen er gebruik van moet kunnen maken.

Met een begrijpelijke beeldtaal kan de spoorbranche de onderlinge samenhang tussen objecten en de eigen identiteit laten zien. Dit staat in het Spoorbeeld, dat sinds enkele jaren de gezamenlijke ambities verwoord.

Van den Hende, werkzaam bij Bureau Spoorbouwmeester, is met zijn collega's verantwoordelijk voor dit Spoorbeeld. 'We doen er alles aan om reizigers zich veilig en prettig te laten voelen tijdens hun reis en hun verblijf op het station of in de trein.'

Braillemarkering

De dubbele buisleuning, een karakteristiek element van menig NS-station, staat symbool voor de zorg waarmee wordt nagedacht over de toegankelijkheid van het station. Is de leuning voldoende contrastrijk met de omgeving zodat slechtzienden haar kunnen waarnemen? Past het beeld binnen de totale vormgeving van het station, is de leuning ook geschikt voor kinderen en kan niemand er met zijn jas in blijven haken? Onlangs is er op een aantal stations braillemarkering aangebracht op de leuningen om ook de blinde reizigers te ondersteunen. Dat is natuurlijk maar een klein onderdeel.

Van den Hende: 'We proberen stations zo te maken dat de overgang van de trein via het perron en de stationshal naar de stad zo duidelijk mogelijk is. In het verleden hebben stations veel invloed gehad op de structuur van de steden. Dat is natuurlijk nog steeds zo. Het station vormt vaak het hart van de stad. Het is dus zaak de vormgeving ervan goed te bewaken en te zorgen dat mensen vanuit het hart soepel naar buiten bewegen.'

Geen onderscheid

'Veiligheid is van oudsher een belangrijk thema', vertelt Van de Hende. 'Het openbaar vervoer moet voor iedereen toegankelijk en dus veilig zijn. Dat betekent bijvoorbeeld dat blinden en slechtzienden er goed moeten kunnen navigeren met een stok. Er staan op looproutes geen obstakels waarover je kunt struikelen of waar je je hoofd aan stoot. Ook moeten er duidelijke geleidelijnen zijn op de perrons en in de stationshallen. Maar eigenlijk maken we geen onderscheid tussen de reizigers, want voor alle reizigers zijn obstakelvrije en heldere routes fijn. Die maken we dus voor iedereen.'

'Bij de inrichting van de stations wordt gestreefd naar zo veel mogelijk transparantie. Door goede

verlichting en omdat reizigers 'zien en gezien worden' neemt het gevoel van sociale veiligheid toe. Van de andere kant kunnen slechtzienden transparante elementen slecht waarnemen, dus is er ook veel aandacht voor de markering op glasvlakken van bijvoorbeeld kiosken of windschermen.

Kakofonie

Er moet in het Spoorbeeld steeds gezocht worden naar een evenwicht tussen transparantie en markeringen. 'We proberen er dus op te letten dat er geen kakofonie aan markeringen ontstaat, daar zijn de ziende en de niet-ziende reiziger allebei bij gebaat.'

Geleidelijnen in een stationshal.